

Analyysi- menetelmiä

5.2.2013

Mari Silver

Yleistä

Laadullisen observoinnin aineistoa voidaan analysoida monilla eri tavoilla.

Varsinaisen menetelmän valinta riippuu tutkimuskysymyksistä eli *mitä haluat kohteesta tai ilmiöstä tietää*.

Analysointi ja tulosten raportointi

- Tutkijan työ kulminoituu aineiston käsittelyyn ja tuloksista raportointiin niin, että siitä muodostuu ymmärrettävä ja asiaa valaiseva kokonaisuus
- Aineistoa ryhdytään lukemaan ja tarkastelemaan soveltaen siinä niin monia erilaisia kriittisiä tekniikoita kuin mahdollista
- Sisällöstä ei kannata erotella palasia, vaan tarkastella kokonaisuutta niin ehyenä kuin suinkin
- Analyysi saattaa paljastaa yhteen kietoutuneita kohtia sekä kielessä, kulttuurissa, että henkilöiden käyttäytymisessä

Mitä se tarkoittaa?

Analyysillä tarkoitetaan empiirisen tutkimuksen yhteydessä aivan arkisia asioita,

- aineiston lukemista huolellisesti,
- tekstimateriaalin järjestelyä, sisällön ja/ tai rakenteiden erittelyä,
- jäsentämistä ja pohtimista (mitä aineisto sisältää, mistä siinä kerrotaan, millä tavoin ja missä määrin).

Miten?

Analyysi voi olla myös sisällöllisen **aineksen luokittelemista** esimerkiksi eri aiheiden ja teemojen perusteella.

Ideana on siis saada kirjavasta ja toisinaan runsaasta tekstimassasta "tolkkua" – kiteyttää haastattelujen tai kertomusten sisältöjä tai rakennetta ja tarkastella tutkimusongelmien kannalta keskeisten seikkojen esiintymistä ja ilmentymistä teksteissä.

Miten?

Kyse on aineiston tarkastelemisesta huolellisesti, sen koettelemisesta vertaillen sen sisältöä.

Analyysin avulla tutkija myös lisää aineiston informaatioarvoa: *hän tiivistää aineistoa ja tulkitsee sitä sekä käy vuoropuhelua teorian, empirian ja oman ajattelunsa kanssa.*

Analyysin vaiheet

1. Aineistoon tutustuminen
2. Aineiston luokittelu (koodaus), teemojen ja ilmiöiden löytäminen
3. Järjestetyn aineiston analyysi, teemojen ja
4. ilmiöiden vertailu
5. Tulosten koonti
6. Teoreettinen dialogi

Analyysimetodeja

Monella eri tavoin, mm:

- Etnometodologia (kun halutaan päästä selville havaittujen ihmisten jokapäiväisten tekijöiden taustalla olevista tekijöistä, kuten kommunikointitavat)
- Etnografinen analyysi (tarkastellaan ilmiötä)
- Grounded theory (kehitetään teoria havainnon pohjalta)
- Kinesteettinen analyysi (ilmaisuu, joka tapahtuu kehon liikkeiden avulla)

Analyysimetodi voi olla tavoitteeltaan

- Kuvaukseen pyrkivää
- Luokittelevaa
- Tulkinnallista
- Ymmärtämiseen pyrkivää
- Merkityksenantoa paljastavaa
- Ilmiön kriittiseen analyysiin pyrkivää
- Teorian rakentamiseen ja ilmiön mallinnukseen pyrkivää
- Prosessin tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden arviointiin pyrkivää

Tutkimustavoitteen mukaisesti määritellään soveltuvin analyysikeino. Siksi on päätettävä, onko kyseessä:

- Omien subjektiivisten tuntemusten, kokemusten tai aistimusten itsereflektointi?
- Käsitelläänkö toisen henkilön subjektiivisia aistimuksia, tuntemuksia, kokemuksia, näkemyksiä?
- Halutaanko analysoida jotakin ilmiötä sinällään?
- Halutaanko analysoida artefaktien funktionaalisia tai semioottisia ominaisuuksia?
- Halutaanko analysoida prosessin kulkua tai sen eri vaiheita tai siinä tapahtuvaa päätöksentekoa tai siihen liittyviä reflektioita?

... huomioi myös

- Konteksti, jonka ymmärtäminen eli se, miten jokin asia, ilmiö, liittyy ympäristöönsä, on olennaisen tärkeä myöhemmille tulkinnoille.
- Konteksti voi olla myöhemmässä analyysissä avain merkitysten tulkintaan. Kontekstia pidetään yleensä itsestäänselvyytenä, ja
- Voi tapahtua väärinymmärryksiäkin, ellei sen tilannemerkitystä ymmärretä.

Huomaa, että samanaikaisesti voi olla voimassa useita eri konteksteja, samoille tai eri henkilöille.

Uskomatonta, mutta totta

Analyysi kehitetään kerätyn aineiston pohjalta palvelemaan kyseisen tutkimuksen tarpeita parhaalla mahdollisella tavalla (Vilkka).

Aineiston raportointi

Paikan valinta

Tutkijoiden roolit ja suhde tutkittavaan kohteeseen

Tutkimuksen lähtökohdat

- miksi
- mitä (*ilmiö, toiminta, ihmiset tms.*)
- tavoitteet
- päämäärä
- näkökulma
- (*teoria: etnomenologinen, etnografinen, kinesteettinen*)

Konteksti(t)

Aineistoin teemoittelu, luokittelu

Teemojen vuoropuhelu

Johtopäätökset

Yhteenvedo

Palautus 12.2. kello 10 wikiin (+ printit opettajille).

Tehtävä

Valimistelkaa tiistaisiksi, 12.2, presentaatio, jossa esittelette tekemänne tutkimuksen.

Käykää presentaatiossa läpi keräämääänne aineisto, analyysi ja johtopäätökset.

Pohtikaa krtiittisesti omaa roolianne tutkijana.

Lopuksi nostakaa esiin mahdolliset jatkokehittelyideat.

Esityksen kesto 15min. + yleisön kysymykset.

Aikataulu:

10:00 Forum

10:30 Kiasma

11:00 Kahvila

11:30 Lentokenttä